

Sygn. akt II Ka 26/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 kwietnia 2018r.

Sąd Okręgowy w Koninie II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący: SSO Marek Ziółkowski

Protokolant: st. sekr. Dorota Sobieraj

przy udziale Jacka Górskiego Prokuratora Prokuratury Okręgowej

po rozpoznaniu w dniu 13 kwietnia 2018r.

sprawy **M. P. (1)**

oskarżonej o przestępstwo z art. 222 § 1 kk

i **S. C.**

oskarżonego o przestępstwo z art. 178a § 1 kk

na skutek apelacji wniesionych przez oskarżonych i prokuratora

od wyroku Sądu Rejonowego w Słupcy

z dnia 15 listopada 2017r. sygn. akt IIK 190/17

1. Zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że w miejsce orzeczonej w pkt 2 wobec oskarżonego S. C. kary pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania (pkt 3 zaskarżonego wyroku) na podstawie art. 178a § 1 kk wymierza oskarżonemu S. C. karę 6 (sześć) miesięcy ograniczenia wolności, zobowiązując oskarżonego na podstawie art. 35 § 1 kk do wykonywania nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 30 (trzydzieści) godzin w stosunku miesięcznym.

2. Utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok w pozostałej części.

3. Zasądza od oskarżonych na rzecz Skarbu Państwa koszty sądowe za postępowanie odwoławcze po 1/2 części tj. w kwotach po 40zł i wymierza im opłaty:

- oskarżonej M. P. (1) w kwocie 120zł za to postępowanie,

- oskarżonemu S. C. w kwocie 120zł za obie instancje.

Marek Ziółkowski

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 15 listopada 2017 r. Sąd Rejonowy w Słupcy, sygn. akt II K 190/17, oskarżoną M. P. (1) uznał za winną tego, że w dniu 29 stycznia 2017 r. o godzinie 04.30 w miejscowości O. ul. (...), będąc w stanie nietrzeźwości z wynikiem 1,05 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu, a także pod wpływem środka psychotropowego w postaci amfetaminy w stężeniu 74,1 ng/ml, naruszyła nietykalność cielesną funkcjonariusza publicznego – policjanta z Wydziału Ruchu Drogowego Komendy Powiatowej Policji w S. – R. W. podczas pełnienia przez niego obowiązków służbowych

związanych z kontrolą ruchu drogowego, w ten sposób, że szarpała go za mundur i uderzyła dwukrotnie otwartą ręką w twarz tj. Popęnienia przestępstwa z art. 222 § 1 k.k. i za to na podstawie powołanego przepisu wymierzył jej karę 4 miesięcy ograniczenia wolności zobowiązując oskarżoną na podstawie art. 35 § 1 kk do wykonywania nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 24 godzin w stosunku miesięcznym.

Tym samym wyrokiem Sąd Rejonowy oskarżonego S. C. uznał za winnego tego, że w dniu 29 stycznia 2017 r. o godzinie 03.50 w miejscowości O. ul. (...), w ruchu lądowym prowadził pojazd mechaniczny, samochód osobowy marki O. (...) o nr rej. (...) będąc w stanie nietrzeźwości z wynikiem 0,86 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu, a także pod wpływem środka psychotropowego w postaci amfetaminy w stężeniu 81,6 ng/ml tj. popełnienie przestępstwa z art. 178a § 1 k.k. i za to na podstawie tego przepisu wymierzył mu karę 5 miesięcy pozbawienia wolności.

Na podstawie art. 69 § 1 i 2 k.k. i art. 70 § 1 k.k. Sąd zawiesił warunkowo wykonanie orzeczonej wobec oskarżonego S. C. kary pozbawienia wolności na okres lat 2.

Na podstawie art. 42 § 2 k. k. Sąd orzekł wobec oskarżonego S. C. środek karny w postaci zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych kat. (...) przez okres 4 lat.

Na podstawie art. 63 § 4 k.k. Sąd na poczet orzeczonego wobec oskarżonego S. C. zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych zaliczył oskarżonemu okres zatrzymania prawa jazdy od dnia 29 stycznia 2017 r.

Na podstawie art. 43a § 2 k.k. i art. 39 pkt. 7 k.k. Sąd orzekł od oskarżonego S. C. na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej świadczenie pieniężne w wysokości 5.000 zł.

Nadto Sąd, na podstawie art. 63 § 1 k.k., zaliczył oskarżonemu S. C. na poczet orzeczonej kary pozbawienia wolności okres zatrzymania w sprawie od dnia 29 stycznia 2017 r., godz. 04.35 do dnia 30 stycznia 2017 r., godz. 12.55 oraz zaliczył oskarżonej M. P. (1) na poczet orzeczonej kary ograniczenia wolności okres zatrzymania od dnia 29 stycznia 2017 r., godz. 04.35 do dnia 30 stycznia 2017 r. godz. 12.40 tj. 2 dni przyjmując jeden dzień pozbawienia wolności za równoważny dwóm dniom kary ograniczenia wolności i uznaje karę ograniczenia wolności za wykonaną w ilości 4 dni.

Apelacje od powyższego wyroku wniósł prokurator oraz oskarżeni.

Prokurator zaskarżył powyższy wyrok w części dotyczącej orzeczenia o karze na niekorzyść oskarżonego S. C..

Na podstawie art. 438 pkt. 1 k.p.k. orzeczeni zarzucił obrazę prawa materialnego polegającą na naruszeniu treści art. 69 § 1 k.k. poprzez warunkowe zawieszenie na okres 2 lat orzeczonej wobec oskarżonego S. C. kary 5 miesięcy pozbawienia wolności, w sytuacji gdy sprawca w czasie popełnienia przestępstwa był skazany na karę bezwzględną 1 roku i 3 miesięcy pozbawienia wolności za przestępstwo z art. 56 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii.

Nadto, na podstawie art. 438 pkt. 4 k.p.k. prokurator orzeczeniu zarzucił rażącą niewspółmierność kary w odniesieniu do orzeczonego środka karnego polegającą na orzeczeniu środka karnego w postaci zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych kat. (...) na okres zaledwie 4 lat, podczas gdy wskazania kodeksu w zakresie wymiaru kary, w tym uprzednia karalność tego oskarżonego, prowadzenie pojazdu mechanicznego w stanie znacznej nietrzeźwości (0,86 mg/l) ale również pod wpływem środka psychotropowego w postaci amfetaminy w stężeniu 81,6 ng/ml, jego postawa w trakcie prowadzonego postępowania, względy prewencji ogólnej i szczególnej przemawiają za orzeczeniem względem niego środka karnego w postaci zakazu prowadzenia w ruchu lądowym wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 6 lat.

Stawiając te zarzuty prokurator wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i wymierzenie oskarżonemu kary 10 miesięcy pozbawienia wolności i orzeczenie względem niego środka karnego w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 6 lat.

Oskarżona M. P. (1) wyrok Sądu Rejonowego zaskarżyła w całości. Orzeczeniu zarzuciła błąd w ustaleniach faktycznych, mający bezpośredni wpływ na wyrok, a mianowicie błędne przyjęcie, że oskarżona naruszyła nietykalność cielesną funkcjonariusza publicznego – policjanta Wydziału Ruchu Drogowego Komendy Powiatowej Policji w S. R. W., podczas pełnienia przez niego obowiązków służbowych związanych z kontrolą ruchu drogowego, w ten sposób, że szarpała go za mundur i dwukrotnie uderzyła otwartą ręką w twarz, gdy tymczasem policjant zachowywał się w sposób agresywny, szarpał bez przyczyny oskarżonego S. C., a potem policjant przeszedł na drugą stronę pojazdu i zaczął bez przyczyny szarpać oskarżoną i oskarżona nie uderzyła w twarz policjanta.

Nadto oskarżona zarzuciła wyrokowi niezasadne przyznanie wiary zeznaniom policjantów, a odmówienie jej wyjaśnieniom oskarżonych.

W oparciu o te zarzuty M. P. (1) wniosła o uniewinnienie jej od stawianego zarzutu, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Także oskarżony S. C. wyrok Sądu Rejonowego zaskarżył w całości. Orzeczeniu zarzucił błąd w ustaleniach faktycznych, mający bezpośredni wpływ na wyrok, a mianowicie błędne przyjęcie, że w dniu 29 stycznia 2017 r. o godzinie 03.50 w miejscowości O. ul. (...), w ruchu lądowym prowadził pojazd mechaniczny, samochód osobowy marki O. (...) o nr rej. (...) będąc w stanie nietrzeźwości z wynikiem 0,86 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu, a także pod wpływem środka psychotropowego w postaci amfetaminy w stężeniu 81,6 ng/ml, gdy tymczasem oskarżony nie prowadził w/w pojazdu mechanicznego.

Nadto oskarżony zarzucił wyrokowi niezasadne przyznanie wiary zeznaniom policjantów, a odmówienie jej wyjaśnieniom oskarżonych.

W oparciu o te zarzuty S. C. wniósł o uniewinnienie go od stawianego zarzutu, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd odwoławczy zważył co następuje:

Apelacja S. C. okazała się celowa i doprowadziła do zmiany zaskarżonego wyroku, co jednocześnie skutkowało bezprzedmiotowością zarzutu apelacyjnego prokuratora co do obrazy art. 69 § 1 k.k.. Nie zasługiwał zaś na uwzględnienie środków odwoławczy oskarżonej M. P. (1) oraz prokuratora w pozostałej części.

W ocenie Sądu Okręgowego, dokonana w niniejszej sprawie ocena dowodów została przeprowadzona w sposób szczegółowy, z uwzględnieniem zasad wiedzy, logiki oraz doświadczenia życiowego. Zaskarżone orzeczenie w powyższym zakresie pozostaje więc w pełni pod ochroną zwłaszcza przepisu art. 7 k.p.k. Sąd Rejonowy precyzyjnie wskazał jakie okoliczności uznał za udowodnione, wyjaśniając które ze zgromadzonych dowodów i z jakiego powodu uznał za wiarygodne, a którym tej wiarygodności odmówił. Tok rozumowania Sądu przedstawiony w pisemnych motywach wyroku jest czytelny oraz poprawny logicznie, zaś wywiedzione ostatecznie wnioski oraz czynione ustalenia faktyczne oparte zostały w całości na wynikających z materiału dowodowego przesłankach.

W pierwszej kolejności wskazać więc trzeba, że Sąd I instancji przeprowadził w sprawie wszystkie niezbędne dowody i w sposób wyczerpujący odniósł się do każdego z nich w treści uzasadnienia. Wyraźnie wskazał na jakich dowodach oparł poszczególne ustalenia oraz dlaczego nie dał wiary dowodom przeciwnym, w szczególności wyjaśnieniom M. P. (1) (za wyjątkiem relacji 30.01.2017 r.; k. 39-41) oraz S. C.. Z dokonaną przez Sąd Rejonowy oceną w pełni należy się zgodzić. Podkreślenia wymaga, iż właśnie całościowa ocena materiału dowodowego, a w szczególności zeznań A. S. oraz R. W. pozwoliła Sądowi na wyciągnięcie w pełni prawidłowych wniosków i poczynienie właściwych ustaleń co do sprawstwa i winy oskarżonych. Słusznie zwrócono uwagę na fakt, iż wyżej wskazane dowody jednoznacznie świadczą, wbrew twierdzeniom podniesionym w apelacjach, że M. P. (1) popełniła przestępstwo z art. 222 § 1 k.k., zaś S. C. przestępstwo z art. 178a § 1 k.k., w sposób i w okolicznościach wynikających z opisów przypisanych oskarżonym czynów w pkt. 1 i 2 wyroku. Sąd I instancji w pełni zasadnie, opierając się na zasadach logiki i doświadczenia, życiowego nie dał wiary wyjaśnieniom oskarżonych, a oparł swe ustalenia na wiarygodnych zeznaniach w/w świadków. Swe

stanowisko prawidłowo przy tym uargumentował w pisemnych motywach orzeczenia. Nie mamy więc do czynienia z obrazą art. 7 k.p.k. czy też z błędem w ustaleniach faktycznych, a apelacja skarżących M. P. oraz S. C. jawi się jako gołosłowna polemika z tymi prawidłowymi ustaleniami. Pamiętać bowiem trzeba, że o naruszeniu zasady swobody ocen, a więc art. 7 k.p.k., nie może być mowy wówczas, gdy strona ogranicza się do wskazania, że dany dowód (grupa dowodów) uznany przez sąd za zasługujący na wiarę i wykorzystany przy ustalaniu podstawy faktycznej orzeczenia, nie znajduje potwierdzenia w innym dowodzie (grupie dowodów), który z kolei, zdaniem strony, powinien służyć za podstawę ustaleń faktycznych, jako bardziej, zdaniem tej strony, wiarygodny. Skuteczne podniesienie zarzutu naruszenia art. 7 k.p.k. wymaga bowiem wykazania, że ocena dokonana przez sąd jest sprzeczna z zasadami wiedzy i doświadczenia życiowego, że nie została poprzedzona ujawnieniem w toku rozprawy głównej całokształtu okoliczności sprawy, bądź że argumentacja zaprezentowana przez sąd za tak dokonany wyborem pozostaje w sprzeczności z zasadami logiki. Takie uchybienia nie zostały jednak przez apelujących przedstawione. Przede wszystkim zarzuty oskarżonych sprowadzają się do powtórzenia linii obrony prezentowanej w toku postępowania przed Sądem I instancji. Tak M. P. (1) jak i S. C. nie przedstawili natomiast żadnych argumentów oraz twierdzeń, które wskazywałyby na czym polegała błędna ocena dowodów zgromadzonych w sprawie. W tym miejscu wskazać należy, że przeprowadzający kontrolę drogową policjanci R. W. oraz A. S. zgodnie, konsekwentnie i rzeczowo wskazują, iż byli bezpośrednimi świadkami sytuacji, w której S. C. przesiadł się z miejsca kierowcy na miejsce pasażera pojazdu O. (...) (zajmowanego wcześniej przez M. P. (1)), po czym usiłował zbiec. Ze względu na jego postawę zachodziła konieczność zastosowania chwytów obezwładniających, które jednak były współmierne oraz konieczne. W żadnej mierze nie można zatem uznać, że ich użycie stanowiło o agresji policjantów względem pasażerów pojazdu O. (...). Nadto funkcjonariusze opisali sytuację szarpania przez oskarżoną osoby R. W. za mundur i uderzania go w twarz (k. 121v-122). W/w osoby nie znały wcześniej z oskarżonych, nie pozostawali z nimi w konflikcie, zaś złożone zeznania oraz pozostałe zgromadzone w sprawie dowody nie wskazują, by ich celem miało być fałszywe pomówienie oskarżonych. Słusznie zatem Sąd Rejonowy obdarzył złożone przez nich relacje wiarą zaś odmówił jej wyjaśnieniom oskarżonych. Dodać jedynie należy, że relacje policjantów znajdują potwierdzenie w wyjaśnieniach oskarżonej z dnia 30 stycznia 2017 r., w których przyznała się do uderzania policjanta ręką w twarz (k. 39-41). Nadto, wbrew twierdzeniom S. C., wielkość jak i konstrukcja przedniej części kabiny O. (...) nie uniemożliwia kierowcy oraz pasażerowi zmiany miejsc poprzez przemieszczenie się we wnętrzu pojazdu. But pozostawiony przez oskarżonego na miejscu kierowcy samochodu jedynie potwierdza okoliczności zdarzenia opisane przez funkcjonariuszy Policji.

Kierunek apelacji oskarżonych, co do winy obligował Sąd odwoławczy do kontroli zaskarżonego orzeczenia, także co do kary (art. 447 § 1 k.p.k.). Nadto prokurator podniósł zarzut obrazy art. 69 § 1 k.k. z uwagi na warunkowe zawieszenie wykonania kary pozbawienia wolności orzeczonej wobec S. C. oraz rażąco łagodny wymiar orzeczonego zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych kat. (...).

W pierwszej kolejności podnieść należy, że zgodnie z treścią art. 53 § 1 i 2 k.k. Sąd wymierzając karę, czyni to według swojego uznania, w granicach przewidzianych przez ustawę. Winien jednak brać pod uwagę szereg ogólnych oraz szczególnych dyrektyw, do których należą m.in. stopień winy, społecznej szkodliwości czynu, cele zapobiegawcze i wychowawcze, które kara ma osiągnąć w stosunku do sprawcy, potrzeby w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa. Na wymiar kary winny mieć również wpływ motywacja i sposób zachowania się sprawcy, jego właściwości i warunki osobiste, sposób życia przed popełnieniem przestępstwa oraz zachowanie się po jego popełnieniu.

Zarzut rażącej niewspółmierności może okazać tylko wówczas zasadny, gdy na podstawie ujawnionych okoliczności, które powinny mieć zasadniczy wpływ na jej wymiar, można było przyjąć, że zachodziłaby wyraźna różnica pomiędzy karą wymierzoną przez Sąd I instancji a karą, jaką należałoby wymierzyć w następstwie prawidłowego zastosowania dyrektyw wymiaru kary oraz zasad ukształtowanych przez orzecznictwo sądów. Nie chodzi przy tym o każdą ewentualną różnicę co do jej wymiaru, ale o różnicę ocen tak zasadniczej natury, iż karę dotychczas wymierzoną nazwać można byłoby – również w potocznym znaczeniu tego słowa – rażąco niewspółmierną, to jest niewspółmierną w stopniu nie dającym się wręcz zaakceptować (wyr. SN z 02.02.1995 r., II KRN 198/94, OSNPP 6/1995, poz. 18).

Mając powyższe na względzie Sąd Okręgowy nie dopatrył się, by w niniejszej sprawie zachodziła podstawa do zmiany wyroku, przewidziana w art. 438 pkt 4 k.p.k. odnośnie M. P. (1). Sąd I instancji wymierzając wobec niej karę 4 miesięcy ograniczenia wolności i zobowiązując do wykonywania nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 24 godzin miesięcznie, uwzględnił wszystkie okoliczności wiążące się z poszczególnymi ustawowymi dyrektywami i wskazaniem, co do ich wymiaru bacząc, aby granice swobodnego uznania sędziowskiego nie zostały przekroczone, czego dowodem jest treść pisemnych motywów wyroku (s. 9 uzasadnienia wyroku). Zbędne jest zatem ich powielanie tym bardziej, że nie kwestionowała jej także oskarżona we wniesionym środku odwoławczym.

Za rażąco surową Sąd odwoławczy uznał natomiast wymierzoną S. C. karę 5 miesięcy pozbawienia wolności (z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 2 lat próby). Zauważyć bowiem należy, że oskarżony wcześniej nie był karany za przestępstwa przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji. Także zachowanie S. C. oraz M. P. (2), stopień ich winy i społecznej szkodliwości czynów, a nadto granice ustawowego zagrożenia ich czynów nie uzasadniały tak istotnego zróżnicowania wymierzonych im kar. Z tych też względów Sąd Okręgowy zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że w miejsce orzeczonej w pkt. 2 wobec S. C. kary pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania (pkt. 3 wyroku), na podstawie art. 178a § 1 k.k. wymierzył mu karę 6 miesięcy ograniczenia wolności, zobowiązując na podstawie art. 35 § 1 k.k. do wykonywania nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 30 godzin w stosunku miesięcznym. Ten rodzaj kary, jej długotrwałość oraz miesięczny wymiar będą stanowiły właściwą, albowiem wyraźnie odczuwalną odpłatę za przestępcze zachowanie. Jednocześnie we właściwym stopniu oddaje ona winę i stopień społecznej szkodliwości czynu S. C..

Sąd nie dopatrył się natomiast podstaw do zmiany zaskarżonego wyroku poprzez orzeczenie względem oskarżonego zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 6 lat. Jeszcze raz podkreślić należy, że jest to pierwsze przestępstwo oskarżonego stypizowane w rozdziale XXI kodeksu karnego. Nadto dla stosunkowo młodej osoby jaką jest oskarżony S. C., orzeczenie środka karnego w postaci zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych kat. (...) na okres 4 lat, nie może być uznane za rozstrzygnięcie rażąco łagodne. Natomiast tylko takie uzasadniałby zmianę zaskarżonego wyroku we wskazywanym przez prokuratora zakresie.

Z uwagi na kierunek oraz zakres powyższej zmiany bezprzedmiotowy okazał się zarzut apelacyjny prokuratora, który wyrokowi zarzucił obrazę art. 69 § 1 k.k. poprzez warunkowe zawieszenie wykonania orzeczonej kary w sytuacji, gdy oskarżony S. C. w czasie popełnienia przestępstwa był skazany na bezwzględną karę pozbawienia wolności. Z tego też względu Sąd odwoławczy ograniczył rozpoznanie wniesionych środków odwoławczych do zarzutów podniesionych przez oskarżonych oraz drugiego z zarzutów podniesionego przez prokuratora.

Mając na względzie wszystkie przedstawione powyżej okoliczności, Sąd odwoławczy – nie znajdując przy tym uchybień określonych w art. 439 k.p.k. lub art. 440 k.p.k., podlegających uwzględnieniu z urzędu i powodujących konieczność dalszej zmiany bądź uchylenia zaskarżonego rozstrzygnięcia – na podstawie art. 437 § 1 i 2 k.p.k. orzekł jak w wyroku.

O zasądzeniu od oskarżonych na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze po 1/2 części tj. po 40 zł Sąd orzekł w oparciu o art. 627 k.p.k., art. 633 k.p.k. w zw. art. 634 k.p.k., § 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 18 czerwca 2003 r. w sprawie wysokości i sposobu obliczania wydatków Skarbu Państwa w postępowaniu karnym (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r., poz. 663) oraz § 3 ust. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 18 czerwca 2014 r. w sprawie opłat za wydanie informacji z Krajowego Rejestru Karnego (Dz. U. z 2014 r., poz. 861).

Na podstawie art. 2 ust. 1 pkt. 2 i art. 8 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych (tekst jedn.: Dz. U. z 1983 r., Nr 49, poz. 223 ze zm.) Sąd wymierzył M. P. (1) opłatę w kwocie 120 zł za postępowanie odwoławcze zaś na podstawie art. 2 ust. 1 pkt 2 i art. 10 ust. 1 w/w ustawy Sąd wymierzył S. C. opłatę w kwocie 120 zł za obie instancje.

Marek Ziółkowski